

Єніфанова І.Ю.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів
Вінницького національного технічного університету*

Оранська Н.О.

*студентка
Вінницького національного технічного університету
м. Вінниця, Україна*

МІСЦЕ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що в сучасних умовах більшість вітчизняних підприємств, на жаль, не має достатнього обсягу інвестиційних ресурсів, які є основою відбудови національної економіки. Одним із напрямків залучення інвестицій в національну економіку є іноземні інвестиції.

Проблемам оптимізації інвестиційної діяльності як одного з ключових елементів загальної стратегії розвитку національної економіки є надзвичайно актуальною, її розробкою займається велика кількість як зарубіжних, так і вітчизняних науковців, а саме Бутняров А. М., Чернишова Л. О., Павленко І. І., Шосталь С. О. Однак у своїх працях вони приділяють недостатньо уваги саме іноземним інвестиціям та їхньому впливу на економіку.

Метою роботи є дослідження впливу іноземного інвестування на національну економіку.

Формування інвестиційного потенціалу країни є надзвичайно важливою складовою стратегічного розвитку економіки даної держави. Саме за рахунок залучення інвестиційних ресурсів країна може забезпечувати виконання надзвичайно важливих завдань, які, у майбутньому сформуєть низку конкурентних переваг в економічно-соціальному плані [1].

Отже, за своєю суттю, інвестиції можна визначити як довгострокове вкладання різних видів ресурсів (матеріальні, фінансові, інтелектуальні та ін.), з метою подальшого як економічного, так і позаекономічного розвитку об'єкту інвестування, отримання прибутку від вкладання ресурсів та інших ефектів, що є наслідком процесу використання інвестиційних ресурсів.

Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток економічних відносин, на стан виробництва країни-інвестора і країни-реципієнта неоднозначний. Загальний економічний ефект прямих іноземних інвестицій проявляється в тому, що переміщення інвестицій з однієї країни до іншої збільшує обсяг сукупного світового виробництва за рахунок більш ефективного перерозподілу і використання чинників виробництва. При цьому в країні, що вивозить капітал, доходи власників капіталу зростають, а доходи власників інших чинників виробництва (праці і землі) скорочуються. В країні, яка ввозить капітал, доходи власників капіталу зменшуються, а доходи власників інших чинників виробництва збільшуються [2].

Зростання обсягів залучення іноземних інвестицій впродовж багатьох років є пріоритетним напрямом розвитку економіки України. Однак за останні роки вітчизняна економіка так і не позбавилась глибоких структурних деформацій і значно відстає від розвинених країн світу за сукупною продуктивністю всіх факторів виробництва та відповідно – рівнем добробуту населення. Більшість українських підприємств є технологічно відсталими, енергоємними, мають слабку диверсифікацію продуктів і ринків

Для України необхідність залучення іноземних інвестицій в умовах формування глобального економічного простору зумовлена такими причинами: недостатністю внутрішніх ресурсів і заощаджень, незначним обміном управлінським досвідом, сучасними технологіями, патентами, ноу-хау, ліцензіями, а також прагненням доступу до зовнішніх ринків [3].

За оцінками вітчизняних та іноземних експертів, інвестиційний клімат в Україні залишається несприятливим, водночас активність суб'єктів інвестиційної діяльності є досить низькою, що обумовлено такими причинами:

1) несприятливі умови інвестування, зокрема недосконале законодавство щодо захисту прав власності, адміністрування податків, отримання у власність земельних ділянок, вимог до здійснення та контролю підприємницької діяльності;

2) нерозвиненість інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури;

3) відсутність правових засад та дієвих механізмів державного-приватного партнерства в інвестуванні [4].

Також в Україні інвестиційні процеси характеризуються суперечливими тенденціями і проблемами, серед яких: диспропорційність розподілу інвестиційних ресурсів, низька ефективність використання залучених інвестицій, неефективна реалізація цільових програм, незначний економічний та соціальний (незабезпечення ефективної зайнятості) результат від капіталовкладень для економіки – в першу чергу через те, що інвестиції вкладаються до сфер зі швидким оборотом капіталу, а також не залученість значного обсягу потенційних інвестиційних ресурсів до виробничого процесу, нерозвиненість фондового ринку, незначна чисельність кредитних установ, непрозорість та ризикованість їх діяльності, обмежені можливості іпотечного кредитування, що позбавляє економіку можливостей акумуляції суттєвої частини потенційних інвестиційних ресурсів.

Важливим напрямом вдосконалення інвестиційної діяльності України є виконання програм розвитку інвестиційної діяльності, яке дасть змогу забезпечити залучення інвестицій з метою реалізації інвестиційних проектів, що пройшли конкурсний відбір і забезпечать розвиток базових галузей економіки, збільшення обсягу експорту та заміщення товарів критичного імпорту, впровадження високих технологій, забезпечення розвитку ринкової інфраструктури [5].

Підсумовуючи все вище сказане, можна стверджувати, що пріоритетними шляхами вирішення проблем іноземного інвестування мають бути:

- покращення інвестиційного клімату шляхом удосконалення загального (податкового, земельного, корпоративного, митного) та спеціального законодавства, що регулює відносини при здійсненні інвестування відповідно до європейських норм;

- запровадження економічного механізму страхування ризиків іноземного інвестування;

- прискорення здійснення митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України;

- створення та впровадження освітніх програм, що сприятимуть розвитку винахідницької діяльності та формуванню поваги до права інтелектуальної власності;

- забезпечення рівних умов для участі іноземних інвесторів у конкурсах з одержання ліцензій на використання природних ресурсів;

- розповсюдження найбільш привабливих та перспективних пропозицій серед потенційних інвесторів;

- інформаційно-аналітичне забезпечення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Інформаційне супроводження інвестиційного процесу повинно здійснюватися шляхом щорічного оновлення та розповсюдження даних щодо

інвестиційних пропозицій та проектів суб'єктів господарювання, вільних земельних ділянок, придатних для реалізації інвестиційних проектів

Вважаємо, що запровадження розглянутих пропозицій призведе до притоку іноземного капіталу та успішного розвитку національної економіки.

Реалізація стратегії розвитку національної економіки безпосередньо пов'язана із зростанням обсягів та якості інвестування, створенням сприятливих умов для залучення інвестиційних ресурсів.

Отже, головними проблемами у залученні іноземних інвестицій на сьогодні є: політична та законодавча нестабільність, відсутність надійних гарантій захисту від змін українського законодавства, значний податковий та адміністративний тиск, високий рівень коруптованості та бюрократизму, значний рівень інфляції в країні та складність реєстраційних, ліцензійних і митних процедур. Основними шляхами вирішення даних проблем можуть бути: створення системи інституцій і механізмів, що полегшують діяльність інвесторів в Україні та здійснення скоординованої інформаційно-маркетингової політики, що суттєво покращить інвестиційну привабливість України у світі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бутняров А. Сприятливий інвестиційний клімат країни – запорука залучення іноземних інвестицій / А. Бутняров // Ринок цінних паперів України. – 2011. – № 3/4. – С. 29–32.
2. Єпіфанова І. Ю. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств : монографія / М. П. Войнаренко, І. Ю. Єпіфанова. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 188 с.
3. Чернишова Л. О. Особливості залучення та стимулювання іноземного інвестування в Україні / Л. О. Чернишова, В. В. Сазанова // Бізнес Інформ. – 2013. – № 2. – С. 87–90
4. Павленко І. І. Міжнародна торгівля та інвестиції. Навч. посіб. / Павленко І. І., Варяниченко О. В., Навроцька Н. А. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 256 с.
5. Шосталь С. О. Активізації інвестиційного процесу в Україні: проблеми та шляхи їх розв'язання / С. О. Шосталь // Статистика України. – 2012. – № 3. – С. 119–122.